

MAALLIKKO TUOMARI

Heinäkuu

2022

Lautamiespäivien teemana:
JÄRJESTÄYTNYT RIKOLLISUUS

The European Day of Lay Judges 2022
13.-15.5.2022 in Poznan, Poland, *sivut 12-13*

Pääkirjoitus

Arvoisat Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäsenet, herastuomarit ja lautamiehet.

Olen vastikään aloittanut Suomen Maallikkotuomarit ry:n hallituksessa. Kiitos luottamuksestanne. Vastuulani on yhdistyksen tiedotustehtävät sekä Maallikkotuomari-digijulkaisun päätoimittajuus ja lehden taitto.

Heinäkuun Maallikkotuomari-digijulkaisuun on koottu ilmoitusasioita, vierailuja ja Lautamiespäivien esityksiä. Yhdistyksen puheenjohtajan, herastuomari Janne Heilmän kolumnista (s. 6-8) voi lukea enemmän menneistä ja tulevista tapahtumista.

Lautamiesjärjestelmä joutui pari kuukautta sitten suurennuslasin alle ja valtavan arvostelun kohteeksi. Lautamiehiä, ja erityisesti poliittisin perustein tehtyä lautamiesten valintaa on arvosteltu kärkevästi eri medioissa. Joltain osin arvostelu ja lautamiesjärjestelmän uudelleenarviointi on tarpeen. Yhdistyksessä katsomme, että lautamiesjärjestelmä tulee säilyttää, mutta joitakin muutoksia tulisi tehdä, näistä yksi voisi olla lautamiesten laajempi koulutus luottamustoimeensa sekä valintatapa.

Digijulkaisun loppuun on koottu lautamiesetiketti; salikäyttäytyminen, sosiaalisen median etiketti sekä salassa pidettävä aineisto (s. 24-25). Rohkaisemme kaikkia lautamiehiä ja herastuomareita kertaamaan käytäntöjä ja hyvää lautamiestapaa. Lautamiesetiketti on koottu hovioikeudenneuvos Juha Hartikaisen 17. tammikuuta, 2022 pitämän esityksen pohjalta.

Kaunista kesää ja hyvää loppuvuotta!

Johanna Stenros

Tiedottaja
Maallikkotuomari -lehden päätoimittaja

MAALLIKKO TUOMARI

Heinäkuu 2022

Maallikkotuomari-digilehti on lautamiesten oma julkaisu, joka ilmestyy kaksi kertaa vuodessa. Lehdessä julkaistaan infoa koulutustapahtumista, sekä kerrotaan jäsenkuntaa koskevista asioista ja muista oikeudenalan tapahtumista

JULKAISIJA

Suomen Maallikkotuomarit ry

www.maallikkotuomarit.fi

PÄÄTOIMITTAJA

Johanna Stenros

LEHDEN TAITTO, EDITOINTI JA GRAAFINEN SUUNNITTELU

Johanna Stenros

Kirjoita, valokuvaa ja lähetä uutisia, nimityksiä tai mielipiteitä oman yhdistyksesi koulutustapahtumista. Lähetä tiedot sähköpostilla osoitteeseen paatoimittaja@maallikkotuomarit.fi.

Lehteen tarkoitettu aineisto on oltava päätoimittajalla viimeistään viikolla 16 ja viikolla 43, jotta aineisto ehtii seuraavaan lehteen. Lehti julkaistaan kerran vuodessa.

[www.facebook.com/
suomenmaallikkotuomarit](https://www.facebook.com/suomenmaallikkotuomarit)

Kansikuva: Pixabay
Kuvat Hämeenlinnassa: Pentti Kapanen
Kuvat Poznań, Puola: Olavi Kuikka

Sisällysluettelo

- 4-5 **Jäsenristeily Ahvenanmaalle**
Ohjelma ja ilmoittautumiset
- 6-8 Puheenjohtajan kolumni
- 9 Pirkanmaan lautamiesyhdistykselle uusi puheenjohtaja
Herastuomari Aila Dünder-Järvinen
- 10-11 **Maallikkotuomarit ry:n uusi hallitus esittäytyy**
- 12-13 Lautamiespäivät 2022 ja 50-vuosisjuhla
- 14-15 The European Day of Lay Judges
Varapuheenjohtaja, lautamies Olavi Kuikka
- 16-17 Järjestäytynyt rikollisuus
Rikosylikonstaapeli Leena Einistö, KRP
- 18-19 Tuomioistuinviraston tervehdys
Ylijohtaja Riku Jaakkola
- 20 Kanta-Hämeen käräjäoikeuden tervehdys
Laamanni Petteri Palomäki
- 21-24 Oikeustoimittajan näkökulma järjestäytyneeseen rikollisuuteen
Markku Uhari, STT
- 25-29 Asianajajan tervehdys
Asianajaja Juho Juusela, Skogster Oy
- 30-31 Lautamiesetiikka, kertausta
- 32 Lautamiestuotteet, tilaukset

4-5

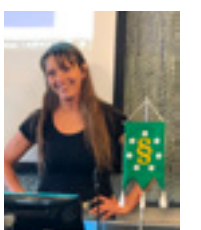
6-8

9

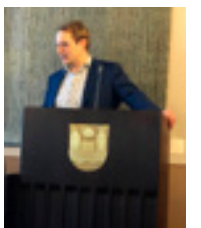
14-15

16-17

21-24

25-29

**Voit helposti liittyä jäseneksi ilmoittamalla tietosi jäsensihteerille:
jasensihteerit@maallikkotuomarit.fi**

Muistathan myös ilmoittaa jäsensihteerille, jos yhteystiedoissasi tapahtuu muutos.

Jäsenmaksu vuodelle 2022 on 42 euroa. Jäsenmaksu 2 vuotta on yhteensä 75.00 euroa ja 4 vuotta on yhteensä 136.00 euroa.

Kuva: <https://www.matkapojat.fi/maallikkotuomarit>

Koe Ahvenanmaan syksyn kohokohta!

Suomen Maallikkotuomarit ry Finlands Lekmannadomare rf, järjestää koulutusristeilyn 15.-17.9.2022 Viking Linen M/S Gabriella-laivalla.

Matka suuntautuu tällä kertaa Ahvenanmaalle Sadonkorjuu -teemalla. Laiva lähtee torstaina klo 16.30 Helsingin Katajanokan terminaalilta Aloitamme kuitenkin omalla ohjelmalla laivan kokoustilassa jo klo 11.00. Helsinkiin palaamme 17.9.2022 lauantaina klo 15.15.

Ilmoittautumiset

Sitovat ilmoittautumiset viimeistään 27.7.22. Risteilyn hinta: alkaen 235 € /henkilö.

Varaukset tehdään Matkapojat.fi sivuilla olevan varaamolinkin kautta osoitteessa <https://www.matkapojat.fi/maallikkotuomarit>. Varauksen voi myös tehdä puhelimitse numeroon 010 2323 200. Puhelinvarauksissa hintaan lisätään käsittelymaksu 12 €/varaus.

Maksu- ja peruutusehdot

Varausmaksu 25% matkan hinnasta erääntyy 23.6.2022 tai heti, jos matka varataan tämän jälkeen.

Loppumaksu erääntyy maksettavaksi 18.7.2022

Matkustajan peruuttaessa matkavarauksen peritään peruutusmaksu seuraavasti:

Varauksen voi peruuttaa kuluitta 18.7.2022 mennessä. Tämän jälkeen tulleista peruutuksista veloitamme 100 %

Tärkeää tietoa matkustusdokumenteista

Risteilylle vaaditaan mukaan voimassa oleva matka-asiakirja kuten passi tai henkilökortti. Vaatimus koskee myös lapsimatkustajia (laiva poikkeaa mennessä tullen Tallinnassa).

Myyntipalvelumme auttaa! Soita 010 2323 200

Kun haluat lisätietoa matkasta tai henkilökohtaista palvelua, soita myyntipalveluumme 010 2323200 tai jätä soittopyyntö. Matka-asiantuntijamme auttavat sinua kaikissa matkaan liittyvissä kysymyksissä.

<https://www.matkapojat.fi/maallikkotuomarit>

Matkaohjelma

15.9.2022 / 1. Matkapäivä, Helsinki - Maarianhamina

Viking Gabriella lähtee Helsingistä Katajanokalta. Matkalippujen nouto terminaalista 1 kerros Matkapoikien tiskiltä
klo 10-10:30 Laivalippujen nouto ja siirtyminen laivaan
Klo 11.00 Koulutuspäivien avaus, puheenjohtaja Janne Heilimä
Klo 11.10 Tuomioistuinviraston nimeämän edustajan alustus(tarkentuu myöhemmin), keskustelua
Klo 12.00-13.00 lounas (paikka tarkentuu myöhemmin)
Klo 13.00 Yleiskatsaus Syyttäjälaitoksen toimintaan, aluesyyttäjä Juha-Mikko Hämäläinen
Klo 14.00 Talousrikosten tutkinta ja sen haasteet, rikoskomisario Lauri Pajunoja, KRP
Klo 15.00 Yhteenvedo ja koulutuspäivän päätös, puheenjohtaja Janne Heilimä
klo 16:30 laiva lähtee Helsingistä
klo 17:00 Nautimme Syysbuffetin laivan Buffet-ravintolassa
(Laiva poikkeaa Tallinnassa 19:15 - 20:30, ei maihinnousua.)

16.9.2022 / 2. Matkapäivä, Maarianhamina

klo 8:00 Meriaamiainen laivan Buffet-ravintolassa

klo 9:00 Laiva saapuu Maarianhaminaan

Päivän ohjelma maissa tarkentuu myöhemmin

klo 18.00-19.30 Miten toimin lautamiehenä -lautamiehen rooli oikeudenkäytössä, puheenjohtaja Janne Heilimä

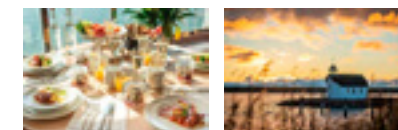
klo 19:00 Laiva lähtee Ahvenanmaalta

klo 20:30 Buffet-illallinen

17.9.2022 3. Matkapäivä, Maarianhamina - Tallinna - Helsinki

klo 10:00 -12:00 Brunssi tarjolla laivan Buffet-ravintolassa

klo 15:15 Laiva saapuu takaisin Helsinkiin, Katajanokalle

Kuvat: <https://www.matkapojat.fi/maallikkotuomarit>

Hintaan sisältyy

*Risteily Helsinki-Maarianhamina-Helsinki valitussa hyttiluokassa

*Syysbuffet meno- ja paluumatkalla *

Meriaamiainen menomatkalla

*Brunssi paluuaamuna

*Kokousohjelma ja kokouskahvit ja hedelmät

*15.9. kokouslounas päivän aikana

*) Buffet sisältää valko- ja punaviini, olut, virvokkeet, kahvi/tee

*) Lyx-hytissä sisältyy Premium-aamiainen

ILMOITTAUTUMISET KOULUTUSRISTEILYLLE

Sitovat ilmoittautumiset viimeistään 27.7.22. Varaukset tehdään varaamolinkin kautta

<https://www.matkapojat.fi/maallikkotuomarit>

Varauksen voi myös tehdä puhelimitse **numeroon 010 2323 200**.

Puhelinvarauksissa hintaan lisätään käsittelymaksu 12 €/varaus.

Puheenjohtajan kolumni

**Puheenjohtaja,
Herastuomari
Janne Heilimä**

Kohti tulevaa

Vuosi on vaihtunut ja lupaukset rajoitusten purkamisesta ovat tuoneet uskon tulevaan toimintaan. Tämä antoi meille jälleen mahdollisuuden erilaisten toimintojen ja tapahtumien järjestämiseen vuoden kuluessa. Kuitenkin uusia mustia pilviä tuli taivaalle helmikuun lopulla, kun Venäjä käynnisti hyökkäyksen Ukrainaan. Asia oli tavallaan näkyvässä jo aikaisemmin, kun uutisoitiin sotakaluston siirrosta kohti Ukrainan rajaa. Moni ei varmaan uskonut tapahtunutta todeksi ja luuli sen olevan vain uhittelua. Toisin kävi. Kaikilla meillä on varmasti myös toive tämän tapahtuman nopeasta ratkaisemisesta ja sodan loppumisesta, sekä vieraan maan joukkojen poistumisesta Ukrainasta ja rauhan palautumisesta Eurooppaan. Sen jälkeen alkaa maan tulevaisuuden rakentaminen ja uuden toivon herääminen Ukrainassa. Kaikkien ajatukset ovat ukrainalaisten puolella ja toivovat heille tulevaisuutta.

Hämeenlinna 19–20.03.-22

Lautamiespäivät, 50-V. juhla ja vuosikokous Hämeenlinnassa, keväinen olo ja toteutunut viikonloppu. Varmaan vielä COVID-19 vaikutti osallistujamäärään viikonloppuna, mutta upea kaupunki ja loistavat puitteet tarjosivat erinomaisen viikonlopun osallistuneille. Lauantaina oli erinomaisten luentojen vuoro, missä käytiin läpi järjestäytynyttä rikollisuutta ja oikeusprosessia.

Illalla oli vuorossa kaupungin vastaanotto ja yhdistyksen 50-V. juhlaillallinen. Sunnuntaina perinteiseen tapaan oli lautamieskirkko, johon osallistuimme ja saimme katselmuksen Hämeenlinna tuomiokirkosta ja lyhennetyn jumalanpalveluksen kirkkoherra Kimmo Reinikaisen johdolla.

Järjestäydyimme yhdistyksen vuosikokoukseen ja samalla luovutimme kunniakirjat ja kultaisen ansiomerkin henkilöille, jotka myönnettiin jo vuosi sitten, mutta jäivät antamatta sattuneesta syystä. Vuosikokouksessa hallitukselle myönnettiin vastuuvapaus toiminnastaan, vaikka kulunut vuosi oli haastava sekä taloudellisesti että rajoitusten vuoksi. Allekirjoittanut valittiin jatkamaan puheenjohtajana seuraavan kaksivuotiskauden, samoin valittiin myös hallitus kahdeksi vuodeksi. Hallituspaikoista äänestettiin, koska halukkaita oli 8:n viidelle paikalle. Hämeenlinnan viikonloppu oli erittäin onnistunut yhteistyökumppanien ansiosta ja kaikki paikat olivat lähietäisyydellä toisistaan. Kiitos kuuluu Hämeenlinnan kaupungille, Kanta-Hämeen laamannille ja Raatihuoneen ravintoloitsijalle, sekä myös kaikille mukana olleille.

Lämmin kiitos vielä Margelle ja Petrille kuluneesta hallitusvuosista ja onnea uusiin haasteisiin.

Myrskyn keskellä

Kevään kuluessa jouduimme keskelle mediapyöritystä lautamiesten tarpeellisuudesta. Tämän laukaisi Keski-Suomen käräjäoikeuden päätös, missä lautamiesten äänet voittivat. Tämän tuomiopäätöksen käsittely kuuluu vain siellä istuneille ja mukana olleille henkilöille, muu on vain spekulointia. Kuitenkin asia on saanut ylisuuret mitasuhteet ja siinä on laitettu kyseenalaiseksi lautamiesten rooli tuomioistuimissa. Tähän on myös antanut mielipiteensä tuomari- ja asianajajaliitto.

Heidän mielestä lautamiehiä ei enää tarvita, sillä se on vanha historiallinen jäännös. Haastatteluita on tehty eri toimittajien toimesta, mutta suurin osa niistä on tuomarien ja asianajajien antamia sekä toimittajien omia ajatuksia, kuten Anna Perhon, joka määritteli lautamiesten olevan kylähulluja. Lopulta onneksi myös allekirjoittanut yhdistyksen puheenjohtajana, sai sanoa mielipiteensä valtakunnan uutisissa.

Asian eteen tehdään kovin töitä ja koitamme vaikuttaa asiaan ja selvittää omaa näkökulmaamme asiassa. Olemme kuitenkin pieni yhdistys ja kovasta yrityksestä huolimatta tahdomme jäädä toiseksi. Tiedottajamme Johanna on monin eri tavoin ollut yhteydessä eri mediatahoihin ja yrittänyt saada vastauksia jotta saisimme äänemme kuuluviin. Myös koko hallitus tekee töitä asian eteen.

ENALJ:N kokous Puolassa

Varapuheenjohtajamme Olavi Kuikka ja Stefan Ekholm edustivat yhdistystämme kokouksessa, myös kyseinen kokous on jouduttu perumaan pandemian vuoksi pariin otteeseen. Lehdessä on asiasta lisää omassa osiossa.

Kohti tulevaa

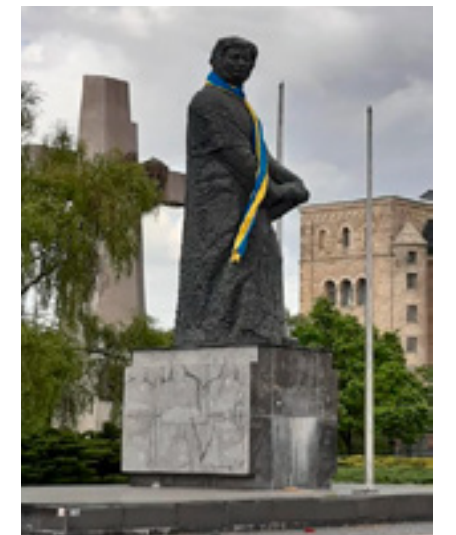
Kesä on parhaimmillaan ja odotukset ovat jo syksyn koulutus risteilyssä. Nyt menemme Viking Linen laivalla vuorostaan ja kohti Ahvenanmaata. Ajatuksena on tarjota uusi ja erilainen koulutusristeily, muutaman vuoden jälkeen, kun pääsemme toteuttamaan odotetun koulutuksen. Pääkoulutukset tapahtuvat Katajanokalla ennen laivan lähtöä teemalla talousrikollisuus. Kirjoitessani osa kouluttajista on vielä hakusessa, mutta kaikki palaset ovat paikoillaan ennen tapahtumaa. Maarianhaminassa käymme tutustumassa Maakuntataloon ja illalla on laivalla vielä koulutus yhdistyksen toimesta.

Matka-ajankohta on to 15.9- la 17.9 ja olemme samalla laivalla koko ajan. Matkaohjelma löytyy tarkemmin tästä lehdestä, sekä ilmoittautumislinkki matkalle. Ilmoittautumiset tapahtuvat suoraan linkin kautta tai soittamalla matkatoimistoon. Hyttivalikoima on valittavissa, mikä vaikuttaa hintaan. Muuten kokonaishinta on viilattu samaan tasoon kuin aikaisemminkin, kun otetaan huomioon kovat hinnan nousut.

Ilmoittautumiset tapahtuvat suoraan linkin kautta tai soittamalla matkatoimistoon. Hyttivalikoima on valittavissa, mikä vaikuttaa hintaan. Muuten kokonaishinta on viilattu samaan tasoon kuin aikaisemminkin, kun otetaan huomioon kovat hinnan nousut.

Arkisto Espoossa

Espoon varastosta on luovuttu, koska käräjäoikeus muutti uusiin tiloihin ja siellä ei enää ollut tiloja meille. Nyt arkisto on Hanna Yli-Liipolan luona Salossa väliaikaisesti, kunnes saamme ratkaistua asian, miten ja minne sen sijoitamme tulevaisuudessa. Kiitos Hannalle ja hänen pojalleen muuttotyöstä, sekä myös arkistosta vastanneelle Vilho Juutiselle.

Istunnot

Olemme saaneet lukuisia yhteydenottoja käräjäoikeuksista ja lautamiehiltä eri asioista, jotka eivät ole meidän hallinnassamme.

Voimme vain ohjeistaa omasta näkökulmastamme, miten toimitaan. Pääimmäisenä asiana on tietenkin tehtävään sitoutuminen ja maallikkotuomarin tehtävän sisäistäminen, sillä olemme kuitenkin osa tuomioistuinta. Kun meidät on tehtävään valittu, niin hoidamme sen asiallisesti ja arvovaltaisesti. Lautamiehen tehtävä ei ole mikään perinteinen lautakunnan paikka, mihin tullaan ja mennään miten vain.

Olemme täsmällisesti paikalla, kun on kutsuttu ja siististi pukeutuneet, suosittelimme business pukeutumista, ei hupparia/teepaitaa ja farmareita. Muistakaa arvovalta mitä edustamme paikan päällä. Ollaan istunnossa asiallisesti ja kuunnellaan ja tehdään muistiinpanoja kuulluista asioista tarvittaessa helpottaessamme asian päätöstä, kun teemme sitä, annamme arvoa toisten näkökulmille ja puntaroimme asioita yhdessä käräjätuomarin kanssa, mitä on näytetty toteen ja mitä ei. Näin syntyy hyvä päätös ja ainahan hyvästäkin päätöksistä syntyy valituksia, mutta niiden kanssa on vain eletävä. Jättäkää asia oikeussaliin ja älkää keskustelko asioista muiden kanssa, ei edes puolison kanssa. Jos joku kyseisessä asiassa jää painamaan mieltä, niin ottakaa yhteyttä istuvaan käräjätuomariin. Muistakaa olla paikalla, kun olette saaneet kutsun ja lupautuneet tulla.

Istuntojen määrä on vähentynyt ja se ei aina ole tasapuolinen kaikille ja tähän asiaan meillä ei ole mitään sanavaltaa, asia on vain yksinomaan kyseisen paikkakunnan käräjäoikeuden juttujen luonteesta kiinni ja millä tavalla he kutsuvat lautamiehet paikalle. Tässä asiassa ottakaa yhteyttä käräjäoikeuden yhteyshenkilöön. Jos istunnossa mielestänne esiintyy, että käräjätuomari ei kuuntele Teitä tai teidän mielipiteitänne, niin keskustelkaa asiasta hänen kanssaan. Jos tämä ei auta, niin ottakaa yhteyttä laamanniin ja kertokaa asia hänelle, nämä asiat eivät kuulu ulkopuolisille.

Jos koette että tehtävä ei ole Teitä varten, ilmoittakaa siitä laamannille. Erotkaa tehtävästänne, mutta tämä tarvitsee tehdä omaan kuntaanne tai kaupunkiinne, joka on asettanut teidät tehtävään.

Hallitus

Voin kertoa Teille hyvät jäsenet, että hallitus tekee erinomaista työtä koko rintamalla täydestä sydämeästään.

Kohti kesän lämpöjä ja syksyn risteilyä.

Janne Heilimä
Puheenjohtaja

Pirkanmaan lautamiesyhdistys on saanut uuden puheenjohtajan

Aila Dünder-Järvinen on toiminut pitkään lautamiehenä, ensin Tampereen käräjäoikeudessa ja sitten Pirkanmaan käräjäoikeudessa

*H*erastuomarin arvonimen Dünder-Järvinen sai vuonna 2009, silloisen laamannin Pekka Lankisen myöntämänä. Kun Tampereella kutsuttiin 5.9.1994 lautamiehet kokoukseen pohtimaan ensimmäisen lautamiesyhdistyksen perustamista, hän oli yksi 25 lautamiehestä, jotka kokoontuivat suunnittelukokoukseen.

”Olin vannonut tuomarin valan saman vuoden huhtikuussa, odottaessani toista poikaani. Poikia on minulla yhteensä neljä. Lautamiesyhdistys perustettiin ja olen toiminut vuosien varrella epäsäännöllisesti hallituksessa, useimmiten varajäsenenä.

Tapahtumiin, koulutuksiin ja vierailuihin sekä Suomen Maallikkotuomareiden vuosikokouksiin olen osallistunut kyllä ahkerasti”, hän kertoo.

Vuoden 2021 lopulla Pirkanmaan lautamiesyhdistyksen toiminta hiipui eikä hallitukseen enää saatu lautamiehiä. Syyskokouksessa ehdotettiin yhdistyksen lakkauttamista. ”En halunnut luovuttaa ja ehdotin, että saisin aikaa koota lautamiehiä uuteen hallitukseen. Nykyinen hallituksen vpj Pasi Pentti tuki minua. Lähetin Käräjäoikeuden kautta kirjeen kaikille lautamiehille ja kysyin halukkuutta hallitustyöskentelyyn. Sain jo yhden päivän aikana hallituksen koottua.

Jatketussa syyskokouksessa hallitus valittiin ja minut valittiin puheenjohtajaksi. Hallitus on kokoontunut ahkerasti ja olemme tehneet suunnitelmia lautamiestoiminnan aktivoimiseksi. Haluamme tehdä tiivistä yhteistyötä Suomen Maallikkotuomareiden ja muiden lautamiesyhdistysten kanssa. Tulemme mielellämme mukaan koulutuksiin, vierailuihin ja muihin tapahtumiin kanssanne. Alla on yhteystietoni, joten ottakaa rohkeasti yhteyttä”.

Yhteistyöterveisin,
Aila Dünder-Järvinen

Pirkanmaan lautamiehet ry, puheenjohtaja
Herastuomari
Tampere

041-5732031
aila.dunder@kotikone.fi

*”Toivotan kaikille
lautamiehille menestystä
tärkeässä tehtävässä!”*

Suomen Maallikkotuomarit ry:n hallitus 2022-2023 esittäytyy

Puheenjohtaja,
herastuomari
Janne Heilimä

puheenjohtaja@
maallikkotuomarit.fi

Olen Janne Heilimä, toisen polven yrittäjä Porista. Toimimme yhdessä vaimon Anne kanssa yrittäjinä ja pyöritämme pitopalvelu ja tilausravintolaa, lisäksi vuokraamme juhlatelttoja ja kalusteita niihin. Olen myös taksiyrittäjä. Yrittäjinä olemme toimineet vuodesta 1984 alkaen ja meillä on kaksi aikuista lasta; Anssi ja Anniina, jotka elävät omaa elämäänsä perheittensä kanssa ja lapsenlapsi Frans, sekä kaksi kettuterrieriä, sileäkarvainen Milli ja karkeakarvainen Helmi.

Olen ollut lautamiehenä Porissa käräjäuudistuksen alusta 12/1993 alkaen ja toiminut paikallisessa lautamiesyhdistyksessä (Porin käräjäoikeuden lautamiehet ry, nykyään Satakunnan Maallikkotuomarit ry) koko ajan, aluksi tilintarkastaja, sitten taloudenhoitajana ja nyt 10 vuosi puheenjohtajana.

Olen saanut Herastuomarin arvonimen 2004. Suomen Maallikkotuomarit ry:n hallituksessa olen ollut vuodesta 2018 alkaen ja 2020 Oulussa minut valittiin puheenjohtajaksi, nyt menossa toinen kausi puheenjohtajana.

Olen aikaisemmin toiminut Satakunnan Hry:ssä, Satakunnan Kauppateknikoissa sekä Porin Nuorkauppakamarissa ja Suomen Nuorkauppakamarissa, Senaattorinumero #62322. Olen myös Ahlaisten Urheilijoiden puheenjohtaja ja luottamustoimihenkilö koulun Porin Ev.Lut srk:ssa YKV:n, YKN:n ja Meri-Porin seurakuntaneuvostoon.

Järjestösihteeri
herastuomari
Tuula Rantamo

jarjestosihteeri@
maallikkotuomarit.fi

Olen Tuula Rantamo Herastuomari Kouvolasta. Uusi maallikkotuomareiden hallituksen jäsen ja Järjestösihteeri.

Ammatiltani olen työsuojeluvaltuutettu Kymssotessa ja alueenani siinä on ikääntyneiden asumispalvelut.

Perusammattini on lähihoitaja ja työpaikkani asumisen varahenkilöstö. Olen ulospäin suuntautuva ja sosiaalinen, saat minut kiinni järjestösihteeri(at)maallikkotuomarit.fi

Tiedottaja,
Maallikkotuomari-
lehden päätoimittaja
lautamies
Johanna Stenros

paatoimittaja@
maallikkotuomarit.fi

Olen Johanna Stenros ja kotoisin Helsingistä. Espoo on nykyinen kotikuntani. Minulla on mm. liiketalouden johtamisen maisterin tutkinto. Juridiikan osaamisesta on ollut hyötyä toimiessani rikos- ja riita-asioiden sovittelijana ja lautamiehenä.

Suomen Maallikkotuomarit ry:n hallituksessa olen ensimmäistä kautta. Toimin tiedottajana sekä Maallikkotuomari-digilehden päätoimittajana. Olen myös Espoon Lautamiehet ry:n jäsen.

Varapuheen-
johtaja, taloudenhoitaja
lautamies Olavi Kuikka

olavi.kuikka@
gmail.com

Olen Olavi Kuikka ja kotoisin Oulusta. Koulutukseltani olen yhteiskuntatieteiden maisteri. Lautamiehenä olen toiminut kahdeksan vuotta.

Oulun käräjäoikeuden lautamiehet ry:n jäsen ja yhdistyksen varapuheenjohtaja. Suomen Maallikkotuomarit ry:n vuoden 2020 vuosikokouksessa sain kunnian tulla valituksi yhdistyksen hallitukseen.

Hallituksessa toimin edelleen varapuheenjohtajana ja taloudenhoitajan tehtävissä.

Koulutus-
risteilyiden järjestely
lautamies Pentti Kapanen

pentti.kapanen@
gmail.com

Olen lähtöisin Hämeenlinnasta, mutta matkani kulki sieltä Turun kautta Lietoon, joka on siirtymässä maalaiskunnasta kaupungiksi.

Toimin edelleen aktiivisesti kotikunnassani eri yhdistyksissä samoin kuin kunnan ja seurakunnan luottamustehtävissä. Lautamiehenä ja uskottuna miehenä olen toiminut.

Varsinais-Suomen (aiemmin Turun) käräjäoikeuden yhdistyksen jäsen olen ollut lautamies-ajastani lähtien ja muutaman vuoden yhdistyksen hallituksen jäsenenä.

Olen myös osallistunut Suomen Maallikkotuomarit ry:n kokouksiin ja koulutustilaisuuksiin.

Maallikkotuomarit ry:n hallitukseen minut on valittu kolmena kautena. Ennen eläkkeelle siirtymistäni olin työssä VR-Yhtymässä lähes 40 vuotta ja toimin yrityksessä eri luottamustehtävissä.

Alueiden yhteyshenkilö
lautamies
Hanna Yli-Liipola

yliliipola@gmail.com

Olen Hanna Yli-Liipola Salon Muurlasta. Olen toiminut lautamiehenä kolmessa käräjäoikeudessa: Turun seudun, Salon sekä Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa. Työurani olen tehnyt maa- ja metsätalousyrittäjänä, koulutukseltani olen puutarhuri(yo).

Perheeseeni kuuluvat aviomies sekä poika ja tytär, kumpikin puolisoineen sekä vielä muutama nelijalkainen lemmikki. Olen toista kautta Suomen Maallikkotuomarit ry:n hallituksessa toimien siellä alueyhteyshenkilönä ja koulutuspäivästäävänä.

Minuun saa helpoimmin yhteyden sähköpostitse: yliliipola@gmail.com.

Lautamiespäivät 2022

Tänä vuonna lautamiespäivät järjestettiin Hämeenlinnassa 19-20.3. Tällä kertaa teemana oli järjestäytynyt rikollisuus. Tilaisuudessa kuultiin mielenkiintoisia asiantuntijoiden esityksiä.

Vuoden 2021 Suomen Maallikkotuomareiden etäyhteydellä järjestetyssä vuosikokouksessa myönnettiin ansiotuneille henkilöille kunniajäsenyyksiä ja kultainen ansiomerkki. Koronarajoitusten höllennyttyä, päästiin henkilökohtaisesti kukittamaan ja onnittelemaan ansiotuneet hallitusammattilaiset. Kunniajäsendiplomin ja ansiomerkin vuosikokouksessa jakoi puheenjohtaja Janne Heilimä.

Kultaisen ansiomerkin sai Jouni Elomaa, joka on toiminut 6 vuotta Suomen Maallikkotuomarit ry:n puheenjohtajana sekä puheenjohtajuusaikanaan myös ENALJ:n puheenjohtajana. Kunniajäsendiplomit saivat Helena Sorvo, Sisko-Helena Perttunen sekä Anu Heinänen. Sorvo toimi vuoden varapuheenjohtajana ja taloudenhoitajana, sitä ennen hän oli toiminut pitkään hallituksen jäsenenä. Perttunen toimi niin ikään pitkään Maallikkotuomarit ry:n hallituksessa ja Oulun vuosipäivien yhteyshenkilönä. Heinänen toimi pitkään järjestösihteerinä (hän puuttuu kuvasta).

Teksti: Johanna Stenros

**Lämpimät onnittelut
ansiotuneille
hallitusammattilaisille!**

Maallikkotuomarit ry:n puheenjohtaja Janne Heilimä jakaa diplomit hallitusammattilaisille

KUTSU		OHJELMA	
yhdistyksen 50-vuotisjuhlaan		Lauantai 20.3.2022	
Juhla Lauantai 19.3.2022 kello 18.00 - 19.00		Päivän teema: Järjestäytynyt rikollisuus	
Hämeenlinnan kaupungin vastaanotto Ravintola Raatihuone kello 20.00 -		Kello 09.00 - 11.00	Osallistujien vastaanotto, ilmoittautuminen ja tulokahvit, Raatihuone
50-vuotis juhlaillallinen Ravintola Raatihuone		Kello 11.00 - 11.15	Lautamiespäivien avaus, puheenjohtaja Janne Heilimä
Sunnuntai 20.3.22		Kello 11.15 - 11.35	Kanta-Hämeen kirjaoikeuden tervehdys Laamanni Petteri Palomäki
kello 09.00 Lautamieskirjasto, Hämeenlinnan kirkko (n.400m)		Kello 11.35 - 12.00	Ylijohtaja Riku Jaakkola Tuomioistuimvirasto, Tuomioviraston tervehdys.
Kirkkoherra Kimmo Reinikainen		Kello 12.00 - 12.25	Leena Einistö KRP, järjestäytyneistä rikollisryhmistä Suomessa
kello 11.00 Maallikkotuomarit ry:n vuosikokous, Raatihuone		Kello 12.25 - 12.50	Erikoissyöttäjä Timo Honkaluoma
Mahdolliset huomionosoitukset pyydämme ohjaamaan yhdistykseemme tilille		Kello 12.50 - 13.30	Lounas, Raatihuone
Tervetuloa		Kello 13.30 - 14.00	Asianajaja Juho Juusela
Suomen Maallikkotuomarit ry:n Hallitus		Kello 14.00 - 14.15	Tauko, kahvit
Varauspäivän 31.1.2022 mennessä janne.heilima@ahlaistenkieras.fi Puh. 0400 797 700		Kello 14.15 - 15.15	Toimittaja Markku Uhari, Hämeen Sanomat, oikeudenkäyntien ja rikosjuttujen julkisuuden merkityksestä toimittajille.
		Kello 15.15 - 15.30	Päivän päätösesanat Suomen Maallikkotuomarit ry:n puheenjohtaja Janne Heilimä
		Kello 15.30	Majoittuminen Hotelli Emilia

50-vuosijuhla

*Hämeenlinnan kaupungin vastaanotto
Ravintola Raatihuoneella*

The European Day of Lay Judges 2022

The Future of Institution of Lay and Honorary Judges in Europe

13.-15.5.2022 in Poznan, Poland

Osallistujat:
Olavi Kuikka, Vara pj., Suomen Maallikkotuomarit ry:n valtuuttamana
Stefan Ekholm, jäsen, Suomen Maallikkotuomarit ry

13.5.2022: Saavuttuamme Poznaniin ohjelmassa oli majoittautuminen, minkä jälkeen vuorossa oli illallinen. Illallisen aikana edustajat vaihtoivat ajatuksia maallikkotuomareiden tilanteesta ja toiminnasta eri maissa. Samalla uudet, Eurooppalaiseen lautamiespäiviin ensimmäistä kertaa osallistuneet henkilöt saivat mahdollisuuden tutustua eri maiden edustajiin. Osallistujia oli kaikkiaan 8 eri maasta; Belgia, Italia, Itävalta, Puola, Ranska, Ruotsi, Saksa ja Suomi.

14.5.2022: Päivän oli varattu varsinaiselle vuosikokoukselle. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat, hyväksyttiin Bulgaaria ENALJ:n uudeksi jäseneksi, sekä kuultiin puheenjohtajiston raportti kuluneelta kaudelta (Alessia Perolio, Jerzy Zabkiewicz, Margherita Morelli).

Maakohtaisille raporteille oli varattu aikaa 5 min. Suomen maaraportin esitti Olavi Kuikka. Tämän jälkeen kuultiin EU-projektin (SELECT) raportit, joista toinen käsitteli itse projektia, sen tavoitteita ja saavutuksia (Prof. Bartoloni, Uni Luici Vanvitelli, Campania) ja toinen ENALJ:n jäsenmaiden osallistumisesta projektiin (Rainer Sedelmayer (UEMC), Alessia Peroliro (ANGDP, UNIMO), Hasso Lieber (PariJus).

Hasso Lieber esitteli hyväksyttäväksi sääntömuutokset ja ehdotuksen uusista yhdistyksen säännöistä. Kokouksessa Suomen delegaatio teki lisäsesityksen sääntöihin yhdistyksen sosiaalisen vuorovaikutuksen merkityksestä ENALJ:n toiminnalle. Tämän lisäyksen tarkoitusta on korostaa tiedonvaihdon merkitystä eri maiden kesken yhdistyksen toiminnassa. Esitys hyväksyttiin ja uusi sääntökohta lisättiin sääntöihin. Lisäksi Suomi kannatti sääntökohdan (Article 4, part 2, Objectives) muuttamista Ruotsin delegaation ehdotuksen mukaisesti. Muutos poisti lauselman, jossa puheenjohtajiston päätökset olisivat sitoneet jäsenmaiden yhdistykset osallistumaan puheenjohtajiston hanke- ja projektipäätöksiin.

Kokouksessa Suomen delegaatio teki lisäsesityksen sääntöihin yhdistyksen sosiaalisen vuorovaikutuksen merkityksestä ENALJ:n toiminnalle.

Yhdistykselle valittiin uusi puheenjohtajisto

Puheenjohtajien määrä nousi viiteen ja siinä on seuraavalla toimikaudella neljä puheenjohtajaa ja yksi yleissihteeri (general secretary). Kokouksessa päätettiin perusta ENALJ:n tutkimusyhteistyöverkosto, sekä muodostettavaksi työkomiteat yhdistyksen eettisten ohjeitten laatimiseksi sekä ohjelman laadintaan kansallisten lautamiesyhdistysten toiminnan kehittämiseksi. Näistä tiedotetaan myöhemmin. Päivän päätti tutustumisella Poznanin historialliseen keskustaan sekä arkkitehtuuriin ja lopuksi nautittiin yhdistyksen 10 v -juhlalounas.

15.5.2022: Päivän ohjelmassa oli tutustuminen Poznan ympäristön nähtävyyksiin linja-auton kuljettaman. Linja-autoretken jälkeen oli seminaarin päättäminen ja ruokailu. Päivän ohjelmaan sovittiin myös Poznanin yliopiston tutkimushaastattelu, johon osallistuivat molemmat Suomen delegaation jäsenet. Kysely kartoitti eri maiden edustajien henkilökohtaisia kokemuksia toimiessaan lautamiehtehtävissä.

Teksti: Olavi Kuikka
Kuvat Poznań, Puola: Olavi Kuikka

Lautamiespäivien teemana Järjestäytynyt rikollisuus

”JR-ryhmät käyttävät väkivaltaa saavuttaakseen päämääränsä sekä organisaationsa johtamiseen”, kertoo Leena Einistö, KRP

Lautamiespäivien ohjelma oli tänäkin vuonna monipuolinen. Puhujakaarti koostui oikeudenalan asiantuntijoista.

Lautamiespäivät pidettiin Hämeenlinnan kaupungin suuressa kokoustilassa Raatihuoneella. Hämeenlinnan kauppatorin laidalla sijaitseva jyhkeä Raatihuone on tyyliuuntaukselta uusrenessanssia. Suomen Maallikkotuomarit ry:n puheenjohtaja, herastuomari Janne Heilimä avasi tilaisuuden toivottamalla läsnäolijat tervetulleeksi koulutuspäiville. Ensimmäisenä lavalle saapui laamanni Petteri Palomäki Kanta-Hämeen käräjäoikeudesta, joka kertoi mm. lautamiesinstituution tilanteesta. Ylijohtaja Riku Jaakkola esitelmöi Tuomioistuinviraston vuoden 2021-2025 strategiasta. Tämän jälkeen rikosylikonstaapeli Leena Einistö piti mielenkiintoisen katsauksen järjestäytyneistä rikollisryhmistä Suomessa. Maittavan lounaan jälkeen puhujavuorossa oli asianajaja Juho Juusela, joka piti monipuolisen esitelmän asianajotoiminnasta. Kahvitauon jälkeen iltapäivällä oikeustoimittaja Markku Uhari avasi kuuli-joille oikeudenkäyntien ja rikosjuttujen julkisuuden merkityksestä toimittajille. Antoisin päivän päätteeksi puheenjohtaja Heilimä lausui päivän päätössanat ja toivotti läsnäolijoille hyvää kevään jatkoa.

Lämmin kiitos kaikille Lautamiespäivien puhujille sekä paikalla olleille kuuli-joille!

Teksti: Johanna Stenros

Järjestäytyneen rikollisuuden ryhmistä Suomessa

Teksti: Leena Einistö, KRP

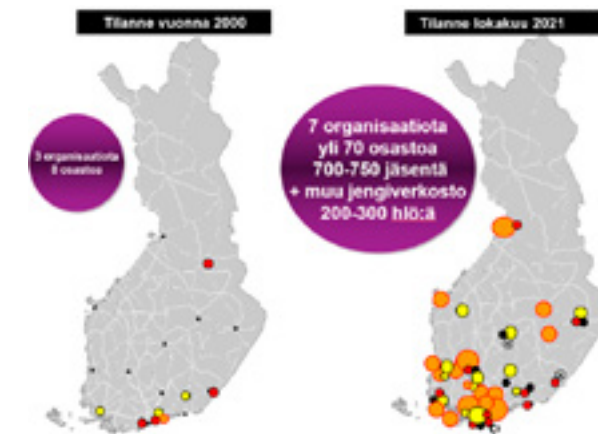
Järjestäytyneen rikollisuuden (jäljempänä ”JR”) kokonaisuus on laaja. Tunnetuin sen muodoista todennäköisesti on rikolliset moottoripyöräjäengit, joita toisinaan kutsutaan myös prosenttijengeiksi. Syy tähän löytyy tunnuksesta, jota ryhmät käyttävät ilmaistaakseen sen, että toimivat järjestäytyneen yhteiskunnan ulkopuolella.

Tärkeää on muistaa, että kaikki liivejä/muita jengitunnuksia käyttävät ja Harley Davidsonilla ajavat henkilöteivät rikollisiin jengeihin kuuluvia, vaan suurin osa heistä on aivan tavallisia moottoripyöräilyä harrastavia henkilöitä. Eivätkä viranomaiset ole heidän tekemisistään kiinnostuneita.

Asiantuntija erottaa useista pienistä seikoista ryhmän halukkuuden siirtyä osaksi tiettyä järjestäytynyttä rikollisryhmää, mutta yksinkertaisimmillaan ryhmän määrittely löytyy laista, jossa on selkeät kriteerit:

- vähintään kolme henkilöä
- tietyn ajan koossa pysyvää
- rakenteeltaan jäsentynyttä yhteenliittymää, joka toimii yhteistuumin
- tehdäkseen määrättyjä rikoksia (löytyvät pykälästä RL 6:5§)

Suomessa poliisin rikollisiksi ryhmiksi määrittelemiä ovat mm. Hells Angels MC, Bandidos MC, Cannonball MC ja Outlaws MC (ns. perinteiset ryhmät). Tilanne muuttuu jatkuvasti. Uusia ryhmiä syntyy ja vanhoja lakkaa, syystä tai toisesta. Ryhmien määrän kehitys on ollut nopeaa ja 2021 loppuvuoden tilanne Suomessa on alla kuvatus mukainen.

JR-ryhmät toimivat hierarkkisesti, osaa johdetaan ulkomailta ja osa taas on kansallisia, mutta toimintaperiaate näissä ryhmissä on sama. Ne rakentuvat eri tasoisesta upseeristosta ja jäsenistöstä. Käskyt tulevat johdolta ja osa hyödyistä kanavoituu johtoon. Ryhmän jäsen saa hyötyä ryhmään kuulumisesta, mutta myös maksaa siitä.

JR-ryhmille tyypillistä on, että ne tekevät erilaisia rikoksia, huumausainerikosten muodostaessa pohjan. Ryhmät pyrkivät integroitumaan osaksi yhteiskuntaa, lailliset ja laittomat toimet lomittuvat toisiinsa ja tämä on omiaan vääristämään yhteiskunnan rakennetta, mm. saamalla aikaan epätervettä kilpailua.

Europol onkin verrannut järjestäytynyttä rikollisuutta kreikkalaisen ja roomalaisen mytologian Hydraan, joka oli hirvittävä olento, jolla oli käärmeen vartalo ja yhdeksän päätä. Sen pystyi tappamaan vain polttamalla tai katkaisemalla sen kaikki päät nopeasti, sillä se sai uusia päitä menetettyjen tilalle nopeaan tahtiin.

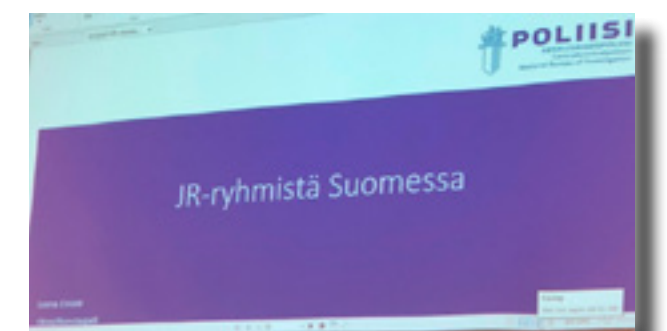
JR-ryhmät käyttävät väkivaltaa saavuttaakseen päämääränsä sekä organisaationsa johtamiseen. Mikään keino ei ole pois suljettu voiton tavoittelussa. Jengi on kuin yritys, jonka tarkoitus on tuottaa voittoa. Jengin tunnukset voi yleensä nähdä jengiliiveissä ja ne kertovat esimerkiksi sen, että ryhmä on väkivaltaan kykenevä ja maailmanlaajuinen rikollisryhmä.

Tällä hetkellä näiden ”perinteisten” järjestäytyneiden rikollisryhmien rinnalle pyrkii uudenlaisia ryhmiä. Pohjoismaiden uutisista olemme jo pitkään saaneet seurata kuinka ns. katujengit aiheuttavat väkivaltaisia yhteenottoja mm. kaupunkien keskustoissa. Kuten niin monessa muussa asiassa, tässäkin, olemme pikkuhiljaa havainneet vastaavaa kehitystä Suomessa. Tämä tulee aiheuttamaan meilläkin lisääntyvää väkivaltaa ja muita jengiytymisen mukanaan tuomia ongelmia.

Olemme pitkään JR-ryhmien toimintaa seuranneina sitä mieltä, että jengirikollisuus Suomessa kasvaa, kansainvälistyy ja kovenee.

Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta on edelleen rikostorjunnan tärkeä osa-alue ja kaikkien tahojen, sekä viranomais- että muiden toimijoiden, saumatonyhteistyön ensiarvoisintärkeää.

Näiden Prosenttijengien Suomeen saapumisesta on luettavissa lisää kirjasta: Mika Mölsä: Prosenttijengit. Kirja on mielestäni paras julkinen näkemys asioiden kehittymisestä tämän hetken tilanteeseen.

Tuomioistuinviraston strategia 2021-2025

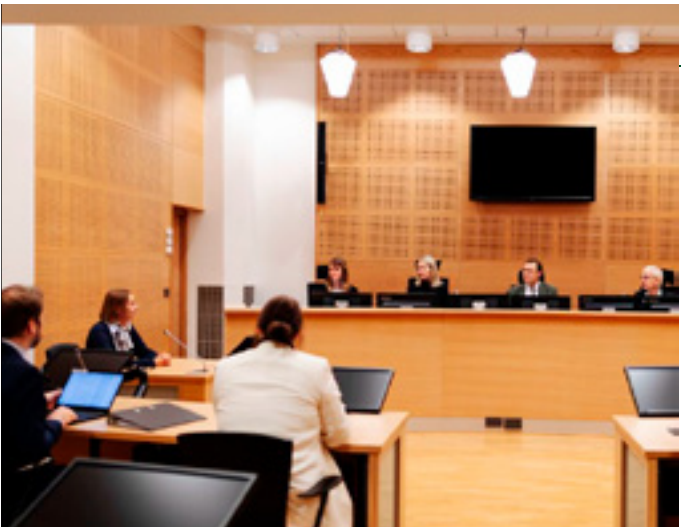

TUOMIOISTUIN-
VIRASTO

Tuomioistuinviraston tehtävä on auttaa tuomioistuimia toimimaan laadukkaasti ja tuloksellisesti.

Kehitämme tuomioistuinten toimintaa ja henkilöstön osaamista monella tapaa – kouluttamalla, järjestämällä toimitila- ja ICT-ratkaisuja, tuottamalla keskitettyjä hallintopalveluja ja kohdentamalla resursseja tasapuolisesti.

Näin turvaamme osaltamme tuomioistuinten toimintaa ja asemaa yhteiskunnassa. Tuomioistuinten riippumattomuus on toimintamme lähtökohta.

TAVOITTEET

Tuomioistuinten asema, riippumattomuus ja toimintaedellytykset on pysyvästi turvattu.

Tuomioistuinvirasto on luotettu hallinto- ja kehittämispalveluiden tuottaja tuomioistuimille.

Tuomioistuinvirasto on yhteiskunnassa tunnettu ja arvostettu oikeudenhoidon toimija.

TARKOITUS

*Tuomioistuimia varten –
laadukkaan lainkäytön
mahdollistaja*

TEEMAT

**Tuomioistuinlaitoksen osaamisen ja toiminnan
kehittäminen ja laadun parantaminen**

**Riittävien ja laadukkaiden resurssien
turvaaminen**

Vaikuttava viestintä

Tuloksellinen verkostotoiminta

Hallintopalveluiden tuottaminen ja kehittäminen

Oman henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi

**Tuomioistuinlaitoksen osaamisen ja toiminnan
kehittäminen ja laadun parantaminen**

Kehitämme tuomioistuinlaitoksen osaamista, toimintamalleja ja työtapoja. Huolehdimme parhaiden käytänteiden jakamisesta, tarpeiden ja mahdollisuuksien ymmärtämisestä, osaamisen lisäämisestä sekä digitaalisten palveluiden kehittämisestä.

**Riittävien ja laadukkaiden resurssien
turvaaminen**

Huolehdimme, että tuomioistuinlaitoksen voimavarat ovat oikeassa suhteessa työmääriin nähden. Tarjoamme toimivat ja turvalliset tilat sekä modernit, työtä helpottavat välineet ja ICT-järjestelmät.

**Vaikuttava
viestintä**

Lisäämme tietoisuutta Tuomioistuinviraston ja tuomioistuinten toiminnasta sekä kehitämme myönteistä työnantajakuva. Osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun ja tuotamme luotettavaa tietoa.

**Tuloksellinen
verkostotoiminta**

Toimimme aktiivisesti ja vaikuttavasti kansainvälisesti, valtakunnallisesti ja tuomioistuinlaitoksen sisällä.

**Hallintopalveluiden tuottaminen ja
kehittäminen**

Tarjoamme oikea-aikaista asiantuntemusta hallinnollisen päätöksenteon tueksi. Tuotamme laadukkaita tukipalveluita tuomioistuimille. Kehitämme hallinnon toimintatapoja ja sujuvia prosesseja digitaalisessa ympäristössä.

**Oman henkilöstön osaaminen ja
hyvinvointi**

Varmistamme henkilöstömme osaamisen ja työhyvinvoinnin. Vaalimme henkilöstömme oppimishalua ja motivaatiota.

Kanta-Hämeen käräjäoikeuden tervehdys

Laamanni Petteri Palomäki

Laamanni Petteri Palomäki Kanta-Hämeen käräjäoikeudesta kertoi Kanta-Hämeen käräjäoikeuden tuomiopiirin kokoonpanosta, käsiteltyjen asioiden määristä vuonna 2021 sekä lautamiesinsituution tilanteesta.

Kanta-Hämeen käräjäoikeus

- tuomiopiiriin kuuluu 11 kaupunkia/kuntaa (Hämeenlinna, Hattula, Janakkala, Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela, Ypäjä, Riihimäki, Loppi ja Hausjärvi)
- Hämeenlinna, Forssa ja Riihimäki tuomiopiirin kasvukeskuksia
- Riihimäki, Loppi ja Hausjärvi liitettiin tuomiopiiriin viimeisen verkostouudistuksen yhteydessä 2019
- 170.000 asukasta
- henkilöstön kokonaismäärä 50 (joista 12 tuomareita)
- Suomessa 20 käräjäoikeutta
- Kanta-Hämeen käräjäoikeus 14. suurin / 7. pienin

Kanta-Hämeen käräjäoikeudessa käsiteltyjen asioiden määriä vuonna 2021

- 1.800 rikosasiaa
- 200 laajaa riita-asiaa
- noin 100 velkajärjestelyasiaa
- noin 100 konkurssiasiaa

Lautamiesinstituution tilanne

- lautamiesjärjestelmällä satoja vuosia vanha perinne
- lautamiesten käyttö vähentynyt viime vuosikymmenien aikana merkittävästi: yhden tuomarin toimivalta laaja, vaihtoehtoinen tuomarikokoonpano
- hallitusohjelman mukaan lautamiesjärjestelmä säilytetään, mutta lautamiesten valintatavan uudistaminen on merkitty hallitusohjelmaan. Valintatavan etenemisestä ei ole vielä havaintoja
- olin vuonna 2006 kaksi viikkoa EJTN:n tuomarivaihdossa Skotlannissa, jossa tutustuin valamiesjärjestelmään. Angloamerikkalaisissa oikeusjärjestelmissä ei valamiesjärjestelmästä luopumista ole suunniteltu
- kysyin erään rikosasian ratkaisua odotellessa skotlantilaiselta tuomarilta, haluaisiko hän oman asiansa syyllisyyksensä valamiehistöön vai ammattituomarin päätettäväksi. Hän vastasi epäilemättä, että valamiehistöön

Oikeustoimittajan näkökulma- Julkisuus & tiedonsaanti

Toimittaja Markku Uhari, STT

Toimittaja kerää tietoa yleisöä varten

- Rikostoimittajan yleisimmät tiedonhankinnan välineet:
 - Asiakirjajulkisuus (tuomioistuimet)
 - Viranomaislähteet (poliisi/syyttäjä)
 - Syytetyt & heidän edustajansa (asianajaja tai muu oikeusavustaja)
 - Sosiaalinen media & muut tiedon lähteet (esim. pimeä verkko)
 - Poikkeukselliset tiedonhankinnan menetelmät
- Oikeus- ja rikostoimittajan tehtävä on välittää tietoa yleisölle. Kaikkea kerättyä tietoa ei voi koskaan julkaista.

Journalistin työ

Case järjestäytynyt rikollisuus

- Jokainen oikeustoimittaja törmää liivijengeihin arkityössään
- Tiedonhankinta pitkälti samanlaista kuin muissakin jutuissa muutamien tarkennuksin
 - Asiakirjat eri oikeusjutuista korostuvat (eri juttujen tuomiot & tutkinta-aineistot)
 - Tekijöiden nimien ja kytkösten tunteminen tärkeää
 - Henkilölähteiden käyttö vaikeampaa kuin muussa journalismissa
 - Lähteet eivät puhu (alan omat säännöt), kriittisyys puheita kohtaan korostuu. Toisaalta toimittajan kynnys/taito ottaa yhteyttä on korkealla
 - Toimittajien turvallisuus tärkeää
- Kokemus ja hyvä nimimuisti auttavat! (Muistaa tapaukset ja tekijät)

Esimerkki: Case Anom (Päijät-Hämeen käo)

Lähde: Hämeen Sanomat

Cannonball-oikeudenkäynti: Heinolalaiselle ja hämeenlinnalaiselle vaaditaan 13 vuotta vankeutta - Pääepäilyt päästettiin vapaaksi

© 10.2.2022 21:00 Päivitetty 10.2.2022 21:00 | Herra Kari

Esitutkimateriaalin perusteella ihmisten keskinäisistä kytköksistä syntyi vuorovaikutusten verkosto, jossa oli kymmeniä eri ihmisiä.

JR Kanta-Hämeen ja Hämeenlinnan seudun rikosuutisissa

- Cannonball MC:tä koskevia rikosjuttuja 2021-2022 useita, syynä viranomaisten
- 2010-luvulla esiintynyt kytköksiä (lakkautettuun) United Brotherhoodiin (Lahden seutu). Syynä myös Riihimäen vankilan tapahtumat
- Huumeiden maahantuontiorganisaatiot ja muut ryhmittymät paljastuneet poliisitutkinnassa, vaikka varsinaisista liivijengeistä ei ole kyse.
 - Esimerkiksi Katiska 1&2 -juttujen Kanta-Hämeen haara
 - (etk:ssa viitteitä, että tekijät yrittivät luoda omaa kerhoa)
- Viime vuosien piirre: Liivijengejä vastaan alettu istua siviilioikeudenkäynneissä. Todennäköisesti vastaava tulee lisääntymään.

Toimittaja tekee työtään yleisölleen.

Journalismi on monelle ainoa tapa saada tietoa ympäristöstään.

Tiedonhankinta on silti muuttunut aiempaa vaikeammaksi.

Nyckyläki luonut myös jännitettä

KHO:lta merkittävä päätös: Poliisi salasi rikoksesta epäiltyjen jengiläisten nimet esitutkintapöytäkirjasta laittomasti

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että epäillyn kuuluminen järjestäytyneeseen rikollisryhmään ei ollut salassa pidettävää tietoa yksityiselämästä. Tiedot olivat merkityksellisiä esitutkinnan toimittamisen ja siinä selvitettyjen asioiden kannalta, KHO linjasi.

Ylisalaamisesta kärsii lopulta yleisön tiedonsaanti

Oikeustoimittajat kanteli Poliisihallituksen salauslinjauksesta oikeusasiamiehelle

Julkisuuslain tiukentunut tulkinta vaikeuttaa

- Julkisuuslain tulkinta kiristynyt varsinkin poliisissa esimerkiksi seuraavien tapausten vuoksi.
- Eduskunnan oikeusasiamiehen antama ratkaisu 4963/2017, jossa se moitti KRP:tä liivijengiläisiin liittyvien tietojen luovutusta Helsingin kaupungille, vaikutti poliisin haluun julkistaa tietoja.
- Helsinkiläinen rikoskomisario sai 2010-luvulla tuomion virkarikoksesta vahvistettuaan medialle julkisuuden henkilön rikosepäily.

Maksut, GDPR ja tiukentuneet tulkinnat

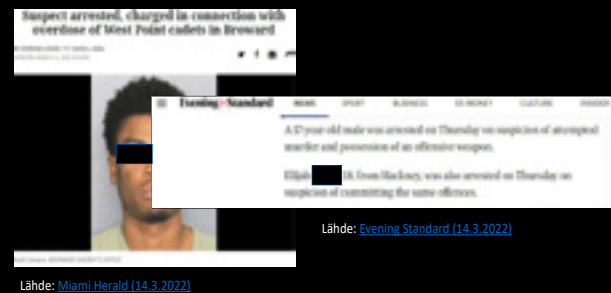
- Varsinkin poliisin keräämät maksut tietopyynnöistä ovat lisääntyneet merkittävästi.
 - Nouseeko kynnys tiedonhankintaan?
- EU:n tietosuoja-asetus kiristänyt viranomaisten rekisterinpitoa
 - Kootun tiedon saanti aiempaa vaikeampaa (esim. ORK)
 - Tietosuojalain 27§ sallii tiedonkeruun entiseen malliin journalistista käyttöä varten, mutta kaikki eivät tätä tiedä
- Yksityisyyden tiukka tulkinta vaikeuttanut toimittajien (ja siten yleisön) tiedonsaantia.
- Samalla sosiaalinen media on muuttanut kaikkien käsitystä omasta yksityisyydestään

3 KYSYMYSTÄ

1. Kuinka paljon virkamiehen pitää tehdä julkaisuarkintaa median puolesta?

2. Paljonko valeuutissivustot ovat vaikuttaneet viranomaisten tiedonjulkistushaluihin?

3. Onko suomalainen perinne yksityisyydestä perusteltu muiden maiden käytäntöihin verrattuna?

Toivoa on

- Julkisuuslainsäädäntöä uudistetaan parhaillaan, ja oikeustoimittajat ovat mukana antamassa lausuntonsa valmistelulle.
- Oikeustoimittajien tavoitteena on mahdollisimman julkisuusmyönteinen lainsäädäntö.
- Kaikki julkinen ei ole julkaistavissa, mutta harkintavalta kuuluu jättää vastuulliselle julkaisijalle.

Asianajajan tervehdys Lautamiespäiville

Asianajaja Juho Juusela
Asianajotoimisto Skogster Oy

Asianajajamonopoli ja asianajajapakko

- Useimmissa länsimaissa asianajajilla on erivapauksia tai yksinoikeuksia varsinkin oikeudenkäyntiasioissa, mutta joissain maissa myös oikeudellisen neuvonnan alueella
- Suomessa ei asianajajamonopolia
 - 1734 lakiin ei lainvalmistelijoiden ehdottamaa asianajajamonopolia
 - 2002 oikeudenkäymiskaareen vaatimus lakimiehen koulutuksesta
 - 2013 lupalakimiesjärjestelmä
 - Oikeudelliseen neuvontaan ei rajoituksia
- Suomessa ei asianajajapakkoa
 - Poikkeuksena ylimääräinen muutoksenhaku korkeimmassa oikeudessa
 - Tuomioistuim voi määrätä viran puolesta puolustajan, jos epäilty ei kykene puolustamaan itseään

Kuka on asianajaja?

Asianajaja on asiakkaidensa asioiden hoitamiseen erikoistunut kokenut lakimies. Vain Asianajajaliittoon kuuluva lakimies saa käyttää nimikettä asianajaja.

Asianajaja on turvallinen valinta oikeudellisten kysymysten ratkaisemiseen, sillä asianajopalveluiden laatua seurataan ja kehitetään jatkuvasti.

Suomen Asianajajaliitto

Suomen Asianajajaliiton tehtävinä on

- säännellä ja valvoa asianajotoimintaa
- edistää asianajopalveluiden laatua
- kouluttaa ja tukea asianajajia
- kehittää oikeusoloja.

Asianajajaliitto on lailla perustettu **julkis-oikeudellinen yhteisö, joka hoitaa lakisääteisiä tehtäviä**. Asianajajaliitto ei ole rekisteröity yhdistys, ammattiliitto tai yrittäjäjärjestö.

Asianajajakunta lukuina

- Asianajajakunta muodostaa runsaat 10 % Suomen lakimiehistä
- Asianajajia on 2 233 (31.12.2021)
- Noin 200 julkisesta oikeusavustajasta asianajajia on noin puolet
- Asianajajista 36 % naisia ja 64 % miehiä (vuonna 2015 29 % naisia, 71 % miehiä), uusista asianajajista 57 % naisia.
- Ammattikuntaan uusia asianajajia vuosittain noin 130
- Asianajotoimistoissa toimii asianajajien lisäksi noin 600 lakimiestä
- Asianajotoimistojen lukumäärä on noin 800 (lakiasiaintoimistoja arviolta 500–550)
- Toimistot ovat keskimäärin pieniä (1-2 juristia) ja suuret toimistot keskittyneet Helsinkiin

Sekava nimikkeistö 1/2

- **Lakimies** = Oikeustieteellinen yliopistotutkinnon suorittanut henkilö (OTM / OTK)
- **Varatuomari (VT)** = Tuomioistuinharjoittelun suorittanut lakimies
- **Asianajaja** = Lakimiestutkinnon suorittanut henkilö, jolla vähintään neljän vuoden oikeudellinen työkokemus ja suoritettu asianajajatutkinto. Asianajajalla on vuotuinen täydennyskoulutautumisvelvollisuus. Kaikki asianajajat ovat Asianajajaliiton jäseniä ja työskentelevät vain asianajotoimistoissa tai oikeusaputoimistoissa.

Sekava nimikkeistö 2/2

- **Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja** = "Lupalakimies" = Lakimies, jolla on lupa toimia oikeudenkäyntiavustajana. Luvan saamisen edellytyksenä mm. lakimiestutkinto ja asianajajatutkinto taikka vähintään vuoden oikeudenkäyntiasiamiehen tehtäviin perehdyttävä työkokemus.
- **Julkinen oikeusavustaja** = Valtion oikeusaputoimistoissa työskentelevä lakimies, osa heistä myös asianajajia.

Hyvä asianajajatapa

- Tapaohjeet + muu sääntely
- Hyvää asianajajatapaa koskevat ohjeet (alan eettiset tapaohjeet) heijastavat toisaalta yhteiskunnassa vallitsevaa moraalikäsitystä sekä kansalaisten käsitystä hyvästä oikeudenhoidosta ja toisaalta asianajajakunnan käsitystä tehtävänsä merkityksestä ja arvosta sekä heidän velvollisuuksistaan. Tapaohjeet kertovat, mitä hyvältä asianajajalta voidaan edellyttää.

Ammatillinen valvonta

- Valvonta-asiana selvitetään, onko asianajaja noudattanut hyvää asianajajatapaa.
 - Asianajajan tulee rehellisesti ja tunnollisesti täyttää hänelle uskotut tehtävät sekä kaikessa toiminnassaan noudattaa hyvää asianajajatapaa. (AAL 5 § 1 mom.)
 - Jos asianajajan todetaan valvonta-asian käsittelyssä ilmitulleiden seikkojen johdosta menettäneen 5 §:n 1 momentin vastaisesti, on valvontalautakunnan määrättävä hänelle kurinpidollinen seuraamus, joita ovat asianajajayhdistyksen jäsenyydestä erottaminen, seuraamusmaksun määrääminen, varoitus ja huomautus. (AAL 7 § 1 mom.)
- Asiakkaan tyytymättömyys asianajajan palkkioon voidaan käsitellä valvontalautakunnassa palkkiorita-asiana.

Puolustajana rikosprosessissa

- Asianajajien ammattikunnan tulee vastata siitä, että moitittavimmastakin rikoksesta syytetylle löytyy ammattitaitoinen avustaja.
- Ammattikunnan tulee hoitaa yhteiskunnallinen tehtävänsä ja viestintänsä siten, että yleisö ymmärtää asianajajan avustavan terroristia tai raiskaajaa rikosprosessuaalisissa menettelyissä samalla periaatteella kuin lääkäri hoitaisi kiinniottilanteessa haavoittunutta rikollista.
 - Tätä tuonut esiin esimerkiksi Ahders Behring Breivikin asianajajana toiminut Geir Lippestad.
- Puolustajan roolia oikeusturvan takaajana tarvitaan nykyisessä rikosprosessissa ainakin syytteen koskiessa vakavaa rikosta ja erityisesti silloin kun syytetty kiistää syyllisyytensä.
 - Vakavassa rikoksessa vastaaja saattaa olla täysin yksin. "Viranomaiskoneiston" lisäksi lähipiiri voi hylätä ja julkinen keskustelu voi olla hyvin julmaa.

Lautamiesetiketti

Ohjeistuksia lautamiehille

Lautamiehiin sovelletaan lähtökohtaisesti tuomarin yleisiä velvollisuuksia koskevia säännöksiä. Lautamiesten toiminnan on oltava sellaista, että se ei horjuta tuomioistuimia kohtaan tunnettua luottamusta. Tuomarin eettiset periaatteet koskevat myös lautamiehiä ja nämä lautamiesten on hyvä sisäistää.

Lautamiehen salikäytös ja pukeutumisen istunnoissa

Istuntoihin liittyvät käytännön asiat ohjeistetaan käräjäoikeuksista. Yleisesti kaikkia lautamiehiä koskee seuraavat ohjeet:

- Lautamiehen on hoidettava tehtävänsä tunnollisesti ja huolellisesti
- Lautamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla
- Istuntoihin liittyvät käytännön asiat ohjeistetaan käräjäoikeuksista
- Saavu paikalle ajoissa
- Ilmoita esteestä heti tai hyvissä ajoin
- Varaudu istunnon venymiseen
- Pukeudu asiallisesti ja neutraalisti (farkut ja villapaita ei sovellu tuomarin pukeutumiseen)
- Keskity asian käsittelyyn, ei mihinkään muuhun
- Jätä ennakkoasenteet salin ulkopuolelle ja tule paikalle avoimin mielin
- Puhelimen käyttö ei kuulu saliin
- Älä syö eväitä istunnon aikana
- Istu ryhdikkäästi
- Älä käytä puheenvuoroa ilman lupaa

PUHEENJOHTAJA JOHTAA SALISSA
PUHETTA

ÄLÄ KÄYTÄ PUHEENVUORO
ILMAN LUPAA

JOS SINULLA ON KYSYTTÄVÄÄ ASIANOSAI-
SILTA TAI TODISTAJILTA, ILMOITA
PUHEENJOHTAJALLE

VOIT PYYTÄÄ MYÖS TAUKOA
PUHEENJOHTAJALTA, MIKÄLI TARVETTA

Salassa pidettävä aineisto

TUNNISTA SALASSAPIDETTÄVÄ OIKEUDEN-
KÄYNTIAINEISTO

SALASSAPIDETTÄVÄ TIETO ON PIDETTÄVÄ
SALASSA RANGAISTUKSEN UHALLA

SALASSAPIDETTÄVÄÄ TIETOA EI SAA
KERTOA KENELLEKÄÄN OIKEUDENKÄYNNIN
ULKOPUOLELLA

SALASSAPIDETTÄVIEN ASIAKIRJOJEN
VIEMISEEN POIS ISTUNTOPAIKALTA LIIT-
TYY RISKEJÄ. JÄTÄ AINEISTO ISTUNNON
PÄÄTTYTTYÄ PUHEENJOHTAJALLE TAI
SIHTEERILLE

PÄÄTÖSNEUVOTTELUN SALAS-
SAPITO ON EHDOTON

PÄÄTÖSNEUVOTTELUSSA KESKUSTE-
LUSTA EI SAA KOSKAAN KERTOA KO-
KONPANON ULKOPUOLISILLE

SALASSAPITO KOSKEVA VELVOLLISUUS
SÄILYY LAUTAMIEHENÄ TOIMIMISEN
JÄLKEENKIN

Etiketti sosiaalisessa mediassa

Sosiaalisessa mediassa pätevät lähtökohtaisesti samat käyttäytymissäännöt kuin muuallakin.

Toiminta ei saa olla sellaista, että se horjuttaa luottamusta toimintaan puolueettomana lautamiehenä tai yleensä luottamusta tuomioistuimiin.

Älä puhu asioista, joita olet ollut mukana ratkaisemassa. Mielenpääteesi ilmenee tuomiosta.

Osallistuessasi julkiseen keskusteluun, muista tehtävästäsi seuraavat velvollisuudet: Julkinen mielipiteen ilmaisu ei saa vaarantaa luottamusta siihen, että ratkaiset asioita lautamiehenä ilman ennakkokäsitystä.

Pyri asiallisuuteen ja neutraalisuuteen.

Kunnioita aina toisia ihmisiä sekä erityisesti perus- ja ihmisoikeuksia.

Harkitse ennen kuin osallistut keskusteluun, joka liittyy yksittäiseen tuomioistuimen ratkaisuun.

Vältä yhteydenpitoa asianosaisiin ennen ja jälkeen asian ratkaisemista.

Lähde:
Uudet lautamiehet,
Lautamiesetiketti esitys
hovioikeudenneuvos Juha Hartikainen
17.1.2022

*** KERRAN LAUTAMIES
ON AINA LAUTAMIES ***

Suomen lautamiehet ry
Finlands nämndemän rf

LAUTAMIESTUOTTEET - suomalaista muotoilua

Myynnissä koulutustapahtumissa- Hanki itsellesi tai anna lahjaksi!

Herastuomarin
Rintamerkki 20 €
Kalvosinnapit 50 €
Solmionpidike 40 €

Lautamiehen
Rintamerkki 10 €
Solmionpidike 22 €
Kalvosinnapit 32 €

Kultasormus
herastuomarille
Tai lautamiehelle
erikoistilauksesta

Suomen lautamiehet
ry:n standaari 45 €

Kaulakoru 25 €
kullattua hopeaa
(ilman ketjua)

Tuomarinvalabdistus
10 €/kpl

Avaimenperä / poletti
3,50 €/kpl tai 10 €/3 kpl

Herastuomarin
arvonimikirja 10 €/kpl

Lautamiestuotteista -20% jäsenille.

Tilaukset: jarjestosihteeri@maallikkotuomarit.fi